

Тимофійшин І. І.
*кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри технології виробництва,
переробки і стандартизації продукції тваринництва,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*

**Дмитро Григорович Степанов – видатний вчений-зоотехнік,
талановитий педагог та засновник наукової школи**

Степанов Дмитро Григорович
(1913-1982)

Напевно, в кожного із нас поруч з іменами батька і матері було ім'я Вчителя в житті. Безумовно, що тут можна пригадати і першого вчителя у школі, потім – старші класи, армія, інститут, виробництво, аспірантура. Саме вони, разом із батьками, навчали мене великій мудрості – Науці Життя. Адже Вчитель веде сходинками пізнання світу, спрямовує до нового відкриття, завдяки йому невідоме стає відомим, непізнане – пізнаним.

Саме таким Вчителем у моєму житті був видатний вчений, талановитий педагог, доктор сільськогосподарських наук, професор Дмитро Григорович Степанов. Півтора року навчання в аспірантурі під керівництвом професора Д.Г. Степанова для мене залишаться в пам'яті назавжди. Він був моїм першим науковим керівником, грамотно і вміло працював з підлеглими. Його вміння слухати, не перебиваючи співрозмовника, охайність, порядність, виваженість, демократичність, повага до людей надовго запали мені в душу.

Професор Д. Г. Степанов був завжди в науковому пошуку і до дрібниць знав проблеми вівчарства та інших галузей тваринництва. До його думки прислухалась наукова еліта, в цьому я не раз переконувався під час науково-практичних конференцій. Дмитро Григорович мав великий авторитет в

наукових колах колишнього СРСР. Був вимогливим як до себе, так і до своїх колег, вимагаючи у роботі чіткості, організованості, акуратності в записях проведених робіт.

Народився Дмитро Григорович 30 грудня 1913 року в селі Полуніно Кармановського району Смоленської області (Росія) у бідній селянській сім'ї.

У 1930 році закінчив Московську сільськогосподарську академію і одержав призначення на посаду старшого зоотехніка у райземвідділ.

Воював на фронтах Другої світової – політруком роти, парторгом батальйону, заступником начальника політчастини. Був двічі поранений.

У 1947 році брав активну участь у відновленні сільського господарства Закарпатської області, працював інструктором обкому КПУ, а пізніше обирався першим і другим секретарем Воловецького окружного Закарпаття.

Поряд з виконанням своїх обов'язків проводив наукові дослідження і в 1953 році успішно захистив кандидатську дисертацію у Московській сільськогосподарській академії імені К. А. Тімірязєва на тему: "Стан і подальший розвиток бурої карпатської худоби в гірських колгоспах Закарпатської області Української РСР".

З 1955 року Дмитро Григорович працював заступником міністра сільськогосподарства Української РСР з тваринництва, а у 1957 році був направлений на роботу заступником директора Українського науково-дослідного інституту тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова "Асканія-Нова".

Д. Г. Степанову було доручено відповідальну роботу радника посольства колишнього СРСР в Англії з питань сільського господарства, де він працював у 1959-1960 роках. Працюючи за кордоном, Дмитро Григорович зацікавився галуззю вівчарства, особливо кросбредного, вивчав селекційну роботу, проводив відбір зразків вовни та фотографував яскраво виражених представників кросбредних тварин.

Після повернення з Англії розпочав науково-дослідну роботу у галузі вівчарства, результатом якої стала докторська дисертація на тему: "Господарсько-корисні ознаки і біологічні особливості помісного

тонкорунного молодняка", з успіхом захищена у 1968 році в Українській сільськогосподарській академії.

У 1966-1967 роках Д.Г. Степанов працював редактором міжвідомчого республіканського збірника "Вівчарство".

У вересні 1967 року Дмитро Григорович приїздить до Кам'янця-Подільського, очолює кафедру спеціальної зоотехнії сільськогосподарського інституту, працює на посаді професора. Він з повагою відносився до студентів, ніколи не звертався до них на "ти". Часто виступав перед студентами інституту та технікумів зі спогадами про навчання, воєнні роки, роботу за кордоном.

За трудову діяльність та участь у Великій Вітчизняній війні нагороджений орденами та медалями: 1. Орден "Красная звезда" (1943 р.), 2. Орден "Отечественной войны III степени" (1945р.), 3. Медаль за "Победу над Германией" (1945р.), 4. Орден "Трудового Красного знамени" (1948 р.).

За час роботи в Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті, Дмитро Григорович надавав велику методичну та практичну допомогу колгоспам, радгоспам у впровадженні наукових розробок в галузі вівчарства. Особливо велику увагу приділяв створенню кросбредного вівчарства на Поділлі.

Професор Д. Г. Степанов багато сил, знань, уваги і часу приділяв підготовці наукових кадрів. За 15 років науково-педагогічної роботи підготував 15 кандидатів наук та біля 1500 фахівців сільського господарства.

Науковець опублікував понад 60 робіт з питань вівчарства, низку підручників і посібників для зооветспеціалістів, актуальних й сьогодні.

Д. Г. Степанов був компетентною людиною, допитливим експериментатором, оригінальною особистістю. Де б не працював і яку б роботу не виконував Дмитро Григорович, він завжди був вимогливим і принциповим, обов'язковим та чесним, мав надзвичайну працездатність, високу наукову ерудицію, вишукував нові прийоми і методи в науці та виробництві і тому мав безперечний авторитет серед вчених, колективу викладачів та студентів.

Дмитро Григорович, працюючи в інституті, брав активну участь в багатьох конференціях, нарадах і семінарах, де виступав з доповідями на актуальні теми розвитку тваринництва. Був високоєрудованим у різних галузях сільськогосподарського виробництва, де залишив помітний слід, пройшовши довгий і плідний шлях від студента до професора.

Швидкоплинне людське життя... Пробіжить і згасне, як зірка. Але не згасає пам'ять про талановитих і працьовитих людей, цілісних і самовідданих ентузіастів своєї справи. Ми, його учні, з вдячністю вшановуємо світлу пам'ять про Дмитра Григоровича Степанова.

Помер Дмитро Григорович 29 вересня 1982 року на 69 році життя у Кам'янці-Подільському, де і похований.

Перелік використаних джерел:

1. Пам'яті Вчителя (до 100-річчя від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Степанова Д. Г.) / за заг. ред. І.І. Тимофійшина. Кам'янець-Подільський, 2013. 23 с.
2. Біотехнологічний факультет: історія і сьогодення/ за заг. ред. М.Г. Повознікова, С.М. Блюсюка, Н.В. Кравець та ін. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. С. 34-37.